Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

BESPREKING IN BELEIDSSTAF VERVOLGENS BRIEF ONDERTEKENEN

[redacted]

Aan Minister van WenP

nota

Kamerbrief onderzoek RIVM VME op Schiphol

Datum
23 juni 2026

Onze referentie
2026-[redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Uiterlijk bij
26 juni 2026

Bijlage(n)
3

Aanleiding

- Op 8 juni jl. ontving u het RIVM-onderzoeksvoorstel naar de schadelijkheid van beroepsmatige blootstelling aan kerosinemotoremissie (KME). KME wordt ook vaak aangeduid als vliegtuigmotoremissie (VME).
- De uitwerking van het onderzoeksvoorstel komt voort uit het verzoek daartoe van de Tweede Kamer via de motie Kostic c.s[1].
- Tijdens het commissiedebat over gezond en veilig werken op 11 juni jl. heeft u toegezegd het onderzoeksvoorstel voor het zomerreces aan de Tweede Kamer te sturen.
- In de Kamerbrief zegt u toe dat u het RIVM zo snel mogelijk opdracht geeft om het onderzoek uit te voeren. De uitkomsten van het onderzoek worden in de tweede helft van 2028 verwacht.

Geadviseerd besluit

- Wij adviseren u om de Kamerbrief te ondertekenen en het onderzoeksvoorstel op 2 juli aan de Tweede Kamer te sturen. Het RIVM publiceert het onderzoeksvoorstel ook op 2 juli. Ook verschijnt het Gezondheidsraadadvies over KME op 2 juli. Zo verloopt publicatie door het RIVM, openbaarmaking van het Gezondheidsraadadvies en de deling met de Tweede Kamer gelijktijdig.
- In de beleidsstaf van 29 juni zullen we de dekking nader toelichten. Ook kunnen we dan eventuele vragen/opmerkingen bespreken.

Kernpunten

<u>Doel RIVM-onderzoek</u>

- Het doel van dit onderzoek is om werkgevers en werknemers meer duidelijkheid te geven over de genotoxische schade (dat is schade aan het DNA) die mogelijk optreedt door beroepsmatige blootstelling aan KME.

<u>Geen gevolgen voor beheersmaatregelen</u>

- De uitkomsten van het RIVM-onderzoek hebben geen gevolgen voor de verplichte beheersmaatregelen die werkgevers op Schiphol moeten nemen om hun werknemers te beschermen tegen beroepsmatige blootstelling aan KME. Uw ambtsvoorganger informeerde de Tweede Kamer eind vorig jaar hierover.[2]

[1] Kamerstukken II, 2025/2026, 25883, nr. 534.
[2] Kamerstukken II, 2025/2026, 25883-540.

Het RIVM heeft in 2023 al van meerdere stoffen uit KME vastgesteld dat deze kankerverwekkend zijn. Dit betekent dat Schiphol en de werkgevers op Schiphol de blootstelling aan deze stoffen in KME nu al moeten minimaliseren, voor zover dat technisch mogelijk is.

Toelichting

Financiële/juridische overwegingen
- Het onderzoek kost ongeveer 2,3 miljoen euro. Omdat het gaat om een ongedekte motie was hier geen geld voor gereserveerd binnen SZW.
- De dekking van dit onderzoek wordt gevonden binnen het budgettair kader van Directoraat-Generaal Werk en gaat niet ten koste van nu al voorgenomen G&VW-activiteiten.
- Voor een eventueel vervolgonderzoek is geen dekking.

Krachtenveld
- Schiphol en de FNV zijn door het RIVM uitgebreid meegenomen in de totstandkoming van dit onderzoeksvoorstel. Zij hebben medewerking aan het onderzoek toegezegd.
- De minister van IenW heeft een set Kamervragen (D66, VVD, PRO, CDA en PvdD) ontvangen over een onderzoek naar de schadelijkheid van KME voor de volksgezondheid. Enkele vragen raken ook aan arbeidsomstandigheden. U ontvangt hierover een separate nota met de conceptantwoorden van de minister van IenW.

Europees gelijk speelveld
- Veel stoffen in KME zijn in de hele EU geclassificeerd als kankerverwekkend. Een voorbeeld hiervan zijn verschillende Polycyclische aromatische koolwaterstoffen. Voor alle werkgevers in de EU geldt dat zij beroepsmatige blootstelling aan kankerverwekkende stoffen moeten minimaliseren, voor zover technisch mogelijk.
- Uw inzet is zoveel mogelijk classificaties en grenswaarden voor gevaarlijke stoffen op EU-niveau. Daarom brengt u het advies van de Gezondheidsraad over classificatie van het mengsel KME in bij de Europese Commissie. De Gezondheidsraad concludeert dat er voldoende bewijs is om te veronderstellen dat KME kankerverwekkend is (classificatie categorie 1B).
- Er is een akkoord bereikt over de wijzigingen van de Europese richtlijn voor kankerverwekkende, mutagene en reprotoxische stoffen (CMRD6). Het mengsel KME is naar aanleiding van een amendement van het Europese Parlement besproken. Dit is echter uiteindelijk niet opgenomen in de wijzigingen. Het inbrengen van het Gezondheidsraadadvies en het RIVM-onderzoek bij de Europese Commissie vergroot de kans dat het mengsel KME in volgende wijzigingen van de richtlijn wordt meegenomen. Wijzigingen van de richtlijn verlopen op advies van het (tripartiete) Raadgevend Comité.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Kamerbrief	Verzenden aan TK	
2	Kennisnotitie onderzoeksvoorstel RIVM	Verzenden aan TK	

3	Beslisnota beleidsstaf	Verzenden aan TK	

Datum
23 juni 2026

Onze referentie
2026-[redacted]

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

TER BESLISSING

[redacted]

Aan Minister van WenP

Datum
10 juni 2026

Onze referentie
2026-[redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Bijlage(n)
0

nota

Beleidsstaf G&VW - Onderzoek RIVM schadelijkheid VME Schiphol

Aanleiding
- 8 juni jl. heeft het RIVM het onderzoeksvoorstel naar de schadelijkheid van vliegtuigmotoremissie (VME) op Schiphol opgeleverd.
- Uw voorganger heeft toegezegd om het onderzoeksvoorstel dit voorjaar naar de Tweede Kamer te sturen en de Kamer te informeren over het vervolg.
- Het uitwerken van het voorstel kostte meer tijd dan verwacht. Het gaat om een complex onderzoek, het RIVM werkt samen met meerdere onderzoekspartijen.

Beslispunten:
1. Gaat u akkoord om het RIVM opdracht te geven tot het uitvoeren van het onderzoek naar de schadelijkheid van VME? En om de Tweede Kamer voor het zomerreces hierover te informeren?
2. Gaat u akkoord om Schiphol te vragen om een deel van het onderzoek te betalen? U spreekt de CEO van Schiphol op woensdag 17 juni.

Toelichting

Ad 1. Opzet en doel van het onderzoek
- Dit onderzoek kan inzicht geven in de potentie van VME om DNA-schade te veroorzaken. DNA-schade kan leiden tot kanker, maar kan ook worden hersteld door het lichaam. Algemeen geldt dat de kans op kanker toeneemt wanneer er meer DNA-schade optreedt.
- Dit onderzoek kan bijdragen aan het proces om vast te stellen hoe groot de kans op kanker is door beroepsmatige blootstelling aan VME. Het onderzoek is een eerste stap in de kennisopbouw om uiteindelijk een grenswaarde voor blootstelling aan VME op de werkvloer te kunnen vaststellen.
- Over dieselmotoremissie (DME) is al langer bekend hoe schadelijk/kankerverwekkend dit is. Door een vergelijking te maken tussen DNA-schade door DME en VME wordt de schadelijkheid van VME in perspectief geplaatst. Hierdoor ontstaat een beter beeld van de schadelijkheid van VME.

Politiek-bestuurlijke context
- De FNV heeft uw ambtsvoorganger in 2024 en in 2025 gevraagd om het RIVM opdracht te geven voor een onderzoek naar de kans op kanker bij Schipholmedewerkers in verband met VME. Er bestaat onder deze medewerkers onrust over hun gezondheid en de kans die zij lopen om kanker te krijgen als gevolg van hun werk. De oproep van de FNV werd gesteund door diverse partijen (o.a. KWF, gemeentes Amsterdam en Rotterdam).
- Hierover is een motie aangenomen van het lid Kostic cs. Deze vraagt om het RIVM opdracht te geven een onderzoekvoorstel uit te werken naar de

schadelijkheid van VME voor Schipholmedewerkers en om de Kamer op de hoogte te houden van de stappen.

Datum
10 juni 2026

Onze referentie
2026-[redacted]

Kanttekeningen bij het onderzoek

- In 2023 heeft het RIVM al vastgesteld dat VME meerdere kankerverwekkende stoffen bevat. Op basis hiervan geldt nu al de verplichting voor de werkgever om blootstelling aan de kankerverwekkende stoffen in VME te minimaliseren, voor zover technisch mogelijk. Economische en financiële overwegingen mogen hierbij geen rol spelen. De Arbeidsinspectie handhaaft hier nu op. Bij Schiphol betekent dit bijvoorbeeld dat ze vliegtuigen met elektrische voertuigen naar de gates moeten slepen, zodat de vliegtuigmotoren minder draaien.
- Begin juli brengt de Gezondheidsraad advies uit over de classificatie van het mengsel VME. Conclusie is dat het mengsel VME als kankerverwekkend moet worden gezien. Dan geldt ook voor het mengsel VME in zijn geheel de verplichting om blootstelling te minimaliseren, voor zover technisch mogelijk.
- Het RIVM-onderzoek naar de schadelijkheid van VME zal weliswaar meer informatie geven over de potentie van VME om DNA-schade te veroorzaken. Maar de uitkomsten zullen niet leiden tot aanvullende verplichtingen voor de werkgevers, omdat zij nu al de blootstelling aan VME moeten minimaliseren, voor zover technisch mogelijk.
- De belangrijkste vraag van de werknemers en de FNV (hoe groot is de kans op kanker door beroepsmatige blootstelling aan VME) kan met dit onderzoek niet direct beantwoord worden. Hiervoor is langlopend epidemiologisch onderzoek nodig. Dit is niet haalbaar volgens het RIVM vanwege een sterk variabele werknemersgroep en gebrek aan historische (blootstellings-)gegevens op Schiphol. Deze conclusie werd ook gedeeld door een groep onafhankelijke experts. De TK en de werknemers zijn hierover al eerder geïnformeerd. De FNV vindt het onderzoek toch van groot belang. Dit zal ook gelden voor de meeste fracties die voor de genoemde motie hebben gestemd.

[redacted]

Onderhandelingen in EU-verband

Ad 2. Kosten

- De kosten zijn hoger dan vooraf door het RIVM ingeschat.
- Het onderzoek kost tussen de 1,9 en 2,33 miljoen euro (eerdere inschatting was 1,4 miljoen euro).
- De kosten kunnen gedragen worden door SZW, vanuit G&VW budget en/of het DGW-onderzoeksbudget. Dekking vanuit G&VW kan mogelijk wel ten koste gaan van andere G&VW-activiteiten. Zo moet een eventuele publiekscampagne als alternatief voor het wetsvoorstel gedragscode nog worden ingepast.
- Schiphol kan wellicht een deel van de rekening betalen. Dit vanuit hun verantwoordelijkheid voor gezond en veilig werken. Daarbij is het wel van belang dat het opdrachtgeverschap in handen blijft van SZW. Dit om de onafhankelijkheid van het onderzoek te bewaken. Ook heeft het RIVM aangegeven in principe alleen voor de overheid onderzoeken uit te voeren. De mogelijkheid van cofinanciering door Schiphol moet verder uitgezocht worden. Het is wel de vraag of Schiphol bereid is om een deel van de rekening te betalen als zij geen (mede)opdrachtgever zijn. Schiphol voert zelf al samen met de werkgevers op Schiphol diverse onderzoeken uit naar de gezondheid van de medewerkers, dit vanuit de werkgeversverantwoordelijkheid op grond van de Arbowet.

Nummer: 1 Auteur: [redacted] Datum: 25-6-2026 09:28:00

[redacted]